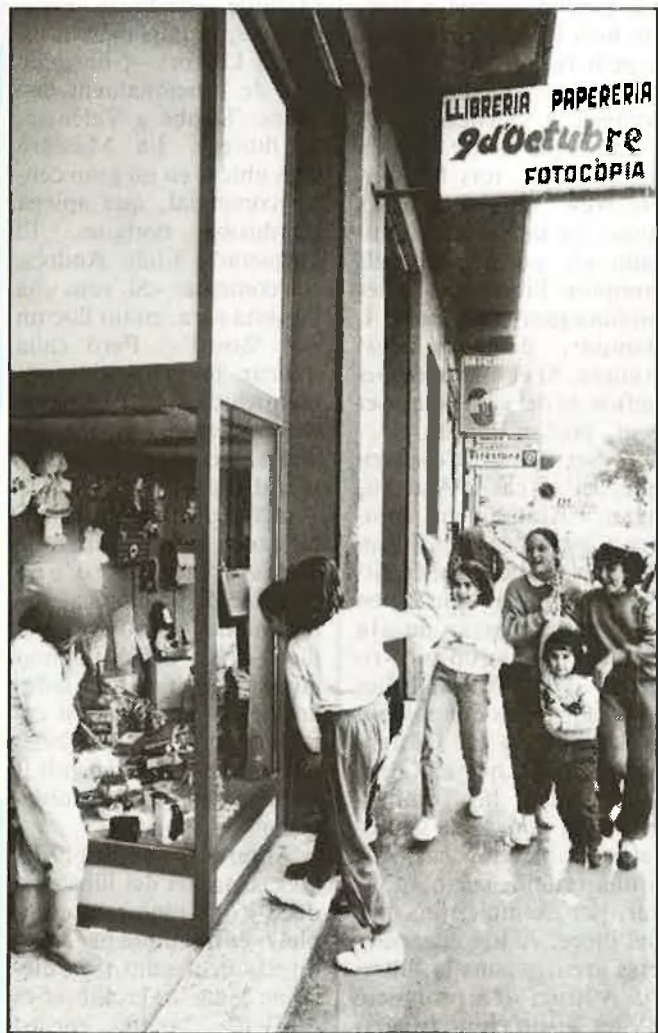

Llibreries «difícils», ¿anar com?

Llibreries de barri, comarcals...

/ Jordi Vicent

Van florir a final dels seixanta i, sobretot, durant la dècada dels setanta. Llibreries «difícils», progressives, comarcals, de barri, de gènere, especialitzades en el llibre en català... Moltes, quasi totes, han volgut ser més que això, més que llibreries, i han pretès convertir-se, alhora, en caus de cultura, on poder fer presentacions de novetats literàries, exposicions, cursos... Ara, algunes, bastants, han desaparegut. D'altres han trobat alguna fórmula que els ha permès de surar i, fins i tot, de prosperar. Totes, però, malden ara per no florir-se.

Fa algunes setmanes va tancar a València la llibreria Dona. Abans ho havien fet Dau al Set, Ausiàs March, Concret —que tornà a obrir poc després—... Algunes passen moments greus, com ara La Fona, llibreria —l'única— d'Oliva, un nucli de prop de vint mil habitants. I ens comenten: «Hem passat un mal moment. El mes passat vam considerar de plegar definitivament, però encara aguantem. I la cosa en té. A Oliva només hi ha una llibreria i algunes papereries on es poden comprar determinats llibres».

V. SANCHIS

«Sabem que en aquesta comarca hi ha un índex de lectura demencialment baix. I Oliva n'és capdavanter. No volem cedir encara. Amb l'ajuda dels socis d'un club cultural potser encara ens mantindrem.»

Això és un fet. Llegir les xifres de control de difusió de publicacions al nostre país és petar, de riure o de plorar. Moltes d'aquestes llibreries, per tant, han de fer de franc tirador, amb entrebanca de tota mena. Moltes fan, inclús, de botiga, i algunes es veuen obligades a vendre la premsa diària i fer de quiosc.

Tot i així, hi ha també l'optimisme. Tres i Ratlla, per exemple, va obrir fa dos anys a Castelló. «Ens hem especialitzat només en el llibre en català. Tenim, això sí, que hem començat des de zero, i els problemes que se'n deriven. Ací s'apleguen molts mestres de Castelló i de la Plana. Ara volem canviar de local i encabir tot açò en unes instal·lacions on poder fer, a més, exposicions, presentacions de novetats, etc. Has de pensar, també, que la introducció del valencià en les escoles ha estat un fet fonamental.»

És un punt en què coincideixen tots. El valencià com a assignatura, de mestres i alumnes, ha fet

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I CIÈNCIA

er.
simposi
de professors
de valència
d'ensenyament
mitjà

VILA-REAL
31 maig, 1-2 juny

**institut batxillerat
francesc tàrrega**

Ausiàs March, 1
tel. 964/52 06 95

Atemptat contra la llibreria La Costera

/ Arcu

d'oxigen per a algunes situacions un punt crítiques. A la llibreria Set i Mig, d'Alacant, comenten aquesta innovació com a decisiva a l'hora d'augmentar el nivell de vendes general. Com Tres i Ratlla, també Set i Mig s'ha especialitzat en el llibre en català.

Hi ha, encara, més problemes. Les llibreries de les comarques queden fora dels circuits normals de distribució. A la llibreria Bastida, d'Ontinyent, ens comenten que tenen un greu problema amb la puntualitat de les novetats, que, quan hi arriben, ja no ho són. Tots aquests factors obliguen a fer viatges o a ampliar l'estoc, per poder oferir, sense que calga esperar una setmana, allò que pot demanar un client més o menys «normal».

I també hi ha hagut els atemptats. Tres i Quatre, a València, va establir-ne un rècord europeu durant els setanta. La llibreria La Costera, a Xàtiva, va inaugurar-se el 76 i, poc després, un fort artefacte quasi la destrossà. A més, durant tres anys la gent del poble no s'atrevia a entrar-hi. Viridiana i Dona, a València, han conegut pintades reiteratives. La Fona a Oliva, va ser «decorada» fa pocs mesos. Es fa difícil.

Malgrat tot, l'estabilitat ja és quasi la norma general. A Alitruc, d'Elx, ens comenten: «Superat el començament, sense grans pretensions, pots anar fent via. L'especialització en alguns temes concrets, per exemple, és un fet important. Ací venem molt de

llibre en valencià i universitaris». A la llibreria Bastida, d'Ontinyent, assenyalen que els clients no són només de barri o de poble. «Vénen de tota la comarca, perquè, a poc a poc, ens hem fet amb un espai, i la gent ja ens coneix. Crec que no prefereixen anar a comprar a València».

En l'apartat de l'ajuda institucional, tots hi coincideixen igualment. És quasi nul·la. Alguns ajuntaments, pocs, però, els compren llibres per a les biblioteques públiques. I, damunt, demanen descompte. Si el marge de beneficis és del vint-i-cinc per cent, poc en queda.

A Set i Mig es queixen que, en el cas d'Alacant, quan l'Ajuntament compra, paga després d'un any. «No sabem què és pitjor». «A Oliva —ens diuen els propietaris de la Fona— seguim un torn rigorós compartit amb les vuit papereries del poble». A la llibreria La Costera ens indiquen que a Xàtiva —un nucli ben important— el ponent de Cultura no els ha convocats mai a una reunió, per organitzar, per exemple, una fira del llibre. A Elx encara és més greu, segons la llibreria Alitruc. «La promoció de les institucions oficials ha estat negativa. En algunes instàncies es recomana

de no comprar llibres en llibreries. S'ha fet el contrari del que calia fer.»

Centres de cultura, de reunió, de promoció d'activitats —a València, per exemple, destaca, entre d'altres, el paper de la llibreria Llavors—, busquen vies de funcionament distintes. També a València, la llibreria La Màscara s'ha ubicat en un gran centre comercial, que aplega nombroses botigues. El propietari, Lluís Andrés, ens comenta: «Sí, som una llibreria rara, en un lloc un poc 'hostil'. Però calia trencar la vella idea romàntica de clavar-te en un carreró estret i esperar els amics. No es pot viure només d'ells.»

«Crec que la comercialitzat no ha d'anar separada necessàriament d'una orientació ideològica determinada —ens continua dient—. És difícil compaginar el lector de *best-seller* amb el de narrativa en català, però es pot fer. Nosaltres no hem aconseguit. I no hem tingut cap problema.»

Al rerefons encara hi ha més. Una llei del llibre caduca i que ningú no compleix, editors que negocien directament amb tota mena de clients... les llibreries «difícils», però, encara sense saber com anar del tot, van.

Aquest any és a Vivers

24 Maig
2 Juny

FIRA DEL LLIBRE 85

Teatre

Premis

Jocs

Festa popular

Música

EMCM